

Helgekommentar Moss Avis, 3. mai 2008

Et Norge i miniatyr

Av Trygve G. Nordby

Hvor mange ganger har vi ikke sett at noe markedsføres som ”Et Norge i miniatyr”? Det sies om Stord, Åfjord, Steinkjer, Lista, Rogaland, Trøndelag, Telemark, Senja, Mågerø, Hunderfossen, Lofoten, Akersgata, Norsk Hydro, Riksvei 7, Aust-Agder, Vest-Agder, Lista, Akershus, Bermuda, Oslo, Nordland, Ryfylke, Hordaland, Namdalen, og naturligvis Østfold. Selv Svalbard markedsføres som et ”Norge i miniatyr”. Jeg søkte etter ”Et Norge i miniatyr” på internett, og fikk 3699 - tre tusen seks hunderede og ni og nitti - treff! Det er godt gjort!

Men et slagord bør man altså ha hvis man har respekt for seg selv og vil bli husket av andre. Årsaken til min interesse for nettopp dette slagordet er delvis måneden mai som i seg selv er et ”Norge i miniatyr”, med 1. mai, frihetsdagen 8. mai og nasjonaldagen 17. mai. Og dels fordi jeg synes det er på tide at Son får seg et skikkelig slagord. Selv om det eksisterende ”Soon – stedet uten mandager” er veldig bra til sitt bruk, er jeg usikker på om det tilfredsstillende næringslivets behov for nasjonal og internasjonal markedsføring.

Hovedkriteriet for å oppfylle hedersbenevnelsen ”Et Norge i miniatyr” er geografisk mangfold. Fjord og fjell, by og bygd blir ofte fremhevet. Helst med fruktblomstring og isbre i samme bilde. Og over det hele skal det vaie norske flagg. Sånn sett er Son allerede rett i nærheten, hvis vi ser bort fra det med isbreer. Skjønt snart vil det uansett ikke være isbreer igjen noen steder....

Jeg foreslår likevel at vi fornyer hele konseptet og lanserer ”Et moderne Norge i miniatyr”. Og ikke bare snakker om geografisk mangfold, men også kulturelt og etnisk mangfold. I denne sammenheng er Son alt for lite påaktet. Kan man tenke seg noe mer representativt for dagens moderne Norge enn Son på en vakker maidag?

La meg ta dere med på en vandring fra Minneparken og nordover til Sonskilen. Minneparken er den lille, nyrestaurerte parken som ligger mellom Klubben og Kroa og omkranser støtten med navnene til soningene som falt i andre verdenskrig. Hendelsen som en gang for alle markerte at Norge ubønhørlig er en integrert del av en større verden – på godt og vondt. En påminnelse om de gode sider av kontakten med en større verden finner vi rett nedenfor minneparken hvor familien til verdens beste kvinnelige seiler bor. Og på oversiden av veien sitter en kunstner som har brakt Guatemala og latinamerikanere fra den store verden til Son.

Litt lengre bort i veien, på Kroa, møter tradisjonelle norske råvarer som torsk og elg all verdens smaker i form av krydder og viner. Salaten er gresk, kaffen fra Brasil og konjakken fransk. Franske er også mange av båtene i havna som er levert av Sonsbedriften som er en av Norges største importører av utenlandske båter.

Son torg har fått sitt evig vakre særpreg fra Holland. Nederlandske handelsfolk bygget både Thornegården og Spinnerigården. I kiosken på torget blir du møtt av kinesisk vennlighet og borte i Sjøboden designes supermoderne seilbåter, som bygges i Dubai og selges til resten av verden.

Etter at vi har passert Tranga kan vi velge om vi vil spise mat fra Midtøsten hos soningen Shaker fra Iran eller ekte italiensk pizza servert av de vaskeekte italienerne Alessandro og Luisa. Eller kanskje kjøpe eksotisk brukskunst fra Vietnam hos Badi? For ikke å snakke om tulipaner fra Amsterdam i blomsterforretningen borti svingen. Og sånn kan vi fortsette med internasjonalt inspirert kulturliv og næringsliv helt inn i Sonskilen, via italienske kjoler og en svensk fysioterapeut, til vi kommer til Norges beste forhandler av svenske båtmotorer.

På vår ferd har vi samtidig møtt en rekke selvstendige næringsdrivende innenfor de forskjelligste bransjer og kunnskapsområder, som gjennom internett pleier sine daglige kontakter i Mexico, Bayern og Brussel. Et stadig viktigere innslag i lokalsamfunnet blir polakkene og andre østeuropeere som ikke lenger nøyer seg med en kort sommersesong, men er kommet flyttende med hele familien for å bli en del av det moderne Norge. Sammen med russere, amerikanere, thailandere, briter, filippinere og sveitsere som lenge har beriket Son.

Det er ikke bare den store verden som kommer til oss. Stikk innom Cafe Neptun eller Gerds Kafe og hør på pensjonist- og feriepraten. Her omtales favorittsteder og feriehus på Mauritius, i Spania og i Tyrkia med samme selvfølge og detaljkunnskap som om man snakket om hytta på Jeløya. For ikke å snakke om ungdomsgenerasjonen. Gifteferdig og stadig mer fargeblind ungdom er i ferd med å bli Norges viktigste drivkraft i eksport og import.

Dere skjønner sikkert hvor jeg vil hen. Son er et fantastisk og spennende eksempel på det moderne og mangfoldige Norge. I gjennomsnitt har mer enn 12 prosent av alle som bor fast i Norge et utenlandsk opphav. Mor eller far eller begge to. Eller som adoptert til Norge fra et annet land. Verden har banket på og Norge og Son har åpnet opp og tatt i mot folk, produkter, kultur og smaker med åpne armer – fra lenge før hollendertiden og fram til i dag. Selv når myndighetene har forsøkt å legge restriksjoner i veien, har soningene svart med å ordne det på sin måte. Smuglermytene om Son lever i beste velgående.

Så hva med å lansere en kombinasjon av gammelt og nytt slagord: ”Son – et moderne Norge i miniatyr - uten mandager”. Det siste hører liksom med det også. Særlig for et sted hvor det lokale orkesteret som spiller i 17. mai toget heter: ”Soon etter frokost”.

I dette perspektivet blir hele den meningsløse Oslo-debatten om hva slags flagg man skal ha i 17. mai toget temmelig provinsiell. Den norske nasjonen består allerede av hundrevis av minoriteter som har valgt Norge, og som gleder seg over å gå i 17. mai tog under norske flagg, med det mangfoldet de selv representerer – både inni og utenpå.

Skulle en eller annen i tillegg ha med seg et symbol som viser at resten av verden også er representert på den norske nasjonaldagen, understreker det bare at 17.-mai toget i seg selv er blitt ”Et moderne Norge i miniatyr”.